

کد استراتژیک ایران و منافع ملی آمریکا

دکتر قدیر نصری

تصمیم‌گیرانی که با چنین گزارش‌هایی مواجه می‌شوند به راحتی اولویتها را تشخیص می‌دهند، این گزارش نه متشتت است و نه متنوع. برخلاف مراکز تحقیقاتی متعدد جهان سوم که به ابهام‌گویی، ایده‌الیسم، کلی‌گویی و ارائه اهداف و روشهای ماهیتاً متناقض می‌پردازنند، گزارش منافع ملی آمریکا کمترین ابهام و متناقض را دارد است، شاید یکی از دلایل این روان بودن و سلاست به شخصیت و تخصص طراحان آن مربوط می‌شود. این گزارش که تحت نظر گraham تی. آلیسون (Graham T. Alison) و رابرت بلک‌ویل (Robert Black will) و با مشارکت ۲۳ تن از استادان علوم سیاسی و روابط بین‌الملل تدوین شده سرمشق سیاست خارجی آمریکا در پایان هزاره سوم و آغاز قرن

مقدمه
«منافع ملی آمریکا» (America's National Interests) عنوان گزارشی است که به صورت سالانه و براساس تحلیل و برآورد استراتژیستها و متخصصان امر سیاست و مسائل بین‌المللی تنظیم، تدقیق و منتشر می‌شود. ویژگی اساسی این قبیل گزارشها، پرهیز از زواید و حواشی، و پرداختن به مهم‌ترین مسائل ملی و بین‌المللی است. گزارش مربوط به «منافع ملی آمریکا» در نهایت شفافیت، ابتدا روندشناسی کرده و سپس منافع ملی آمریکا را پیرامون مناطق (مانند اروپا، روسیه، خاورمیانه و...) و مسائل مختلف مانند (محیط زیست، سلاحهای کشتار جمعی، فناوری فضایی و...) به سه دسته‌حياتی، خیلی مهم و مهم تقسیم نموده است. سیاستگذاران و

مهم‌ترین و اولین مرحله تدوین سیاست (به مفهوم فنی مفهوم) به شمار می‌آید. کمیسیون تدوین منافع ملی آمریکا، در این راستا، فرایندهای موجود را به ترتیب زیر تدوین نموده است:

بیست و یکم را ارائه کرده و مهم‌ترین دلمشغولی آن تأمین رفاه مردم آمریکا و راهبری این کشور به سوی صلح پایدار است.

گفتنی است گزارش منافع ملی آمریکا که شرح رئوس آن را در پی می‌خوانید با همکاری و حمایت مرکز نیکسون (Nixon Center)، مؤسسه

رند (RAND)، دانشگاه هاروارد مرکز تحقیقات علمی و مسائل بین‌المللی بلفر (Belfer) تنظیم شده و در قالب چهار بخش منسجم منتشر گردیده است. امید می‌رود بیان محورهای عمدۀ این گزارش، ضمن تأمین آشنایی سیاستگذاران خارجی، یادآور موازین متداول‌ژیک برای محققان علم سیاست و روابط بین‌الملل شود. مجدداً لازم به تأکید می‌دانم که فصل خاص این گزارش، سلاست و سلسله مراتبی بودن آن است، به

طوری که تصمیم‌گیر در کمال آرامش، اولویت تصمیم خود را باز می‌یابد و از دولتی و تحریر تا حد زیادی در امان می‌ماند. این نکته از آن رو بر جسته می‌نماید که در کشورهایی چون ایران که واجد کدمعابر استراتژیک، اما فاقد دوراندیشی در نظر و حکمت تدریج در عمل هستند، می‌توان و باید بالا حظه گزارش‌های راهبردی متداول‌ژیک، از تنوع و تکلف پرهیز نمود و حدوث خطأ در

عرصه سیاستگذاری را به حداقل رساند.

با این توضیح به تبیین محورهای اساسی و قواوه کلی منافع ملی آمریکا می‌پردازم؛

۱- سیاست سرگردان
نویسنده‌گان گزارش معتقدند که آمریکا به فراخور قدرت خود، بهره‌برداری نمی‌کند. پس از فروپاشی شوروی، مرکزیت سیاست خارجی آمریکا از بین رفته و تعیین اولویتها بسیار دشوار شده است.

۲- تکثیر تهدیدات و تقلیل فرصتها
بدین ترتیب که به واسطه فقدان اجماع نظر در داخل و تنويع مسائل بین‌المللی، فرصت‌های زیادی از دست آمریکا رها و تهدیدات متنوعی متوجه این کشور شده است که از جمله آنها می‌توان به همکاری روسیه و چین با برخی کشورها و

۱- فرایندشناسی

فرایندشناسی و تعمق در الگوهای حاکم (موجود)

پنجم

تولید سلاحهای کشتار جمعی اشاره نمود.

- ۲- رویکرد مخالفت جویانه چین
- ۳- ناتوانی آمریکا از کنترل تکثیر سلاحهای هسته‌ای، شیمیایی و میکروبی
- ۴- گرایش روسیه به اقتدارگرایی یا وقوع جنگ داخلی در این کشور
- ۵- تقلیل جایگاه بی‌همتای اقتصادی، اطلاعاتی، نظامی و پرستیز بین‌المللی آمریکا به قدرت دست دوم
- ۶- ناتوانی آمریکا از ارتقای آزادی، تأمین صلح و رفاه برای شهروندان آمریکا، متحдан آمریکا و درنهایت جمیع جهانیان.

براساس شش مورد فوق، منافع ملی آمریکا به سه بخش کلی تقسیم می‌شوند که عبارت اند از:

- ۱- منافع حیاتی آمریکا منافع حیاتی به منافعی اطلاق می‌شود که تهدید آنها، خطری را متوجه آزادی، رفاه و امنیت شهروندان کشور می‌نماید. برای تأمین منافع ملی حیاتی، اقدامات زیر لازم الاجراست:
  - ۱- پیشگیری، ممانعت و کاهش حملات هسته‌ای، شیمیایی و میکروبی علیه آمریکا یا نیروهای آمریکایی مستقر در خارج از کشور.
  - ۲- اطمینان از همکاری فعال متحدان آمریکا برای تنظیم نظام بین‌المللی.
  - ۳- جلوگیری از ظهور قدرت عمدۀ متخاصم که توان حمله به مرزهای آمریکا را داشته باشند.
  - ۴- تأمین ثبات و اطمینان در زمینه مؤلفه‌هایی که امنیت جهانی را تحت تأثیر قرار می‌دهند مانند تجارت، عرضه انرژی، بازارهای مالی،

۲- ضرورت اتخاذ سیاست متناسب

به عقیده نویسندهان مجموعه، مهم ترین راهکار پیش روی سیاستگذاران عبارت است از تبیین دقیق (Clear Sense) منافع ملی آمریکا. در پناه روشن‌سازی منافع ملی آمریکا، اقدامات کوتاه مدت، تاکتیکی، پرهزینه، کم نتیجه و به طور کلی و برحورد انفعالی و عکس‌العملی محدود و حذف خواهد شد.

۳- سلسله مراتب منافع ملی

اجزای منافع ملی به صورت یکجا، همزمان و متشتت قابل اجرا نیست، بلکه همه آنها بر اساس میزان اهمیت و نتیجه شان دارای سلسله مراتب دقیقی هستند و به سه نوع حیاتی، خیلی مهم و مهم تقسیم می‌شوند.

۴- تهدیدات پیش روی آمریکا

شناسایی تهدیدات (تحلیلی یا تخیلی) آمریکا از آن رو برای سایر کشورها اهمیت دارد که به هر حال آمریکا در راستای تهدیدات علیه خود اقدام و با همین منظور رفتار سیاست خارجی خود را شکل خواهد داد. طراحان و تعریف‌کنندگان منافع ملی آمریکا معتقدند که طی دهه اول قرن ۲۱ شش نوع تهدید منافع ملی آمریکا را هدف گرفته است:

- ۱- بروزشکاف بین آمریکا و شرکای استراتژیکش مانند ژاپن و متحدان اروپایی.

۲۶۰

- ۲-۸- حفظ موقعیت برتر آمریکا در زمینه ادوات و تجهیزات کلیدی نظامی، فن آوری استراتژیک ملتهایی که نقش بسیار مؤثر در تأمین و تضمین منافع ملی آمریکا دارند مانند دو کشور روسیه و چین.**
- ۲-۹- جلوگیری از مهاجرتهای بی حساب و کتاب و بدون کنترل به داخل آمریکا؛**
- ۲-۱۰- سرکوب تروریسم (به خصوص تروریسم دولتی یا مورد حمایت برشی دولتها)، جرایم بین المللی و فرامللی و قاچاق مواد مخدر؛**
- ۲-۱۱- جلوگیری از تسویه قومی و کشتار نسل یک قوم خاص.**
- ۲-۱۲- منافع ملی خیلی مهم**
- دومنین دسته از منافع ملی آمریکا به مواردی اطلاق می شود که نقش بسیار مهمی در تأمین منافع ملی آمریکا داشته اما حیاتی نیستند. منافع ملی خیلی مهم آمریکا در یازده مورد زیر خلاصه می شود:
- ۱- پیشگیری، ممانعت، کنترل و کاهش تهدیدات ناشی از سلاحهای هسته‌ای، میکروبی و شیمیایی علیه آمریکا؛
  - ۲- جلوگیری از تکثیر سلاحهای کشتار جمعی در کشورهای مختلف جهان؛
  - ۳- افزایش اقبال جهانیان به پذیرش رویه‌های مسالمت‌آمیز برای حل اختلافات؛
  - ۴- جلوگیری از ظهور قدرتهای برتر در مناطق مهم جهان، به ویژه در منطقه خلیج فارس؛
  - ۵- افزایش رفاه و ارتقای سطح زندگی مردم در کشورهای متحد آمریکا و پاسداری از آنها در قبال تهدیدات خارجی؛
  - ۶- افزایش دموکراسی، رفاه و ثبات در کشورهای غربی؛
  - ۷- جلوگیری، مدیریت، و در صورت به صرفه بودن، خاتمه دادن به اختلافات در مناطق مهم جهان؛
- ۳-۱- منافع ملی مهم آمریکا**
- منافع ملی مهم آمریکا (براساس توضیحی که پیش از این ارائه شد) به ده مورد زیر اطلاق می شود:
- ۳-۲- منافع ملی مهم آمریکا را نشان می دهد.**
- ۳-۳- منافع ملی مهم آمریکا از وقوع خشونت علیه حقوق بشر در کشورهای خارجی؛**

- ۲-۳-۲- ارتقای آزادی، پلورالیسم و دموکراسی در مناطقی که کشورهای دارای اهمیت استراتژیک؛
- ۲-۳-۳- حفظ تمامیت ارضی یا ساختار قانونی پایان دادن به کشمکش‌های موجود در مناطق کمتر استراتژیک؛
- ۲-۳-۴- دفاع از حق حیات و رفاه شهروندان آمریکایی که در خارج از کشور به دام تروریستها می‌افتد؛
- ۳-۱- گسترش دموکراسی در مناطقی که قابلیت دارد؛
- ۳-۲- جلوگیری و در صورت نداشتن هزینه زیاد، کشورهای مختلف دنیا؛
- ۳-۳- افزایش صادرات برخی محصولات صنعتی.

۵- معنا و ویژگیهای منافع ملی

- تھیه کنندگان دستورالعمل منافع ملی آمریکا با اذعان به اینکه منافع ملی، فلسفه و مبنای سیاست خارجی است، معتقدند که منافع ملی علی رغم کاربرد عامه آن از سوی محققان، مردم، سیاستمداران و... تعریف علمی نشده است. برخی نظریه‌پردازان منافع ملی را به صیانت از تمامیت ارضی آمریکا محدود کرده و جلوگیری از استفاده از زور علیه تمامیت ارضی آمریکا را عین منافع ملی قلمداد کرده‌اند. (ص ۱۳)
- اما کمیسیون منافع ملی آمریکا، ضمن مطالعه تعاریف مختلف پیرامون منافع ملی و جلوگیری از تحديد منافع ملی به تمامیت ارضی و نیز ممانعت از توسعه آن به تکثیر تعهدات اساسی آمریکا در جهان، منافع ملی را به مؤلفه‌های «حياتی» (vital) و «مهم» (Important) تقسیم نموده و ویژگیهای آنها را به ترتیب زیر بر شمرده‌اند:
- ۱- ماهیت سلسله مراتبی منافع ملی (منافع ملی حیاتی، خیلی مهم، کمتر مهم)؛
  - ۲- اکثر منافع ملی به مؤلفه‌های حیاتی مربوط می‌شود. منظور از مؤلفه حیاتی هم (آن گونه که در فرهنگ لغت و بستر آمده عبارت است از
- ۳-۵- تقلیل شکاف بین کشورهای فقیر و غنی؛
- ۳-۶- جلوگیری از ملی کردن (مصادره) اموال آمریکاییان در خارج از کشور؛
- ۳-۷- افزایش کمی و کیفی بخشها و صنایع استراتژیک آمریکا؛
- ۳-۸- مشارکت فعال در تولید اطلاعات در جهان، به نحوی که از تداوم نقش مؤثر فرهنگ آمریکایی در بقیه کشورهای جهان اطمینان حاصل شود؛
- ۳-۹- کمک به اقداماتی که در سطح بین‌المللی برای پاسداری از محیط‌زیست صورت می‌گیرد؛
- ۳-۱۰- به حداقل رساندن میزان رشد تولید ناخالص ملی و مهم آمریکا از تجارب بین‌المللی. چهارمین دسته از منافع ملی آمریکا، هر چند بسیار مهم و مهم نیستند اما تا حدودی در تأمین رفاه و پیشرفت مردم آمریکا نقش دارند، آنها را می‌توان فاقد اهمیت تلقی کرد، هر چند که مهم هم نیستند؛

۴- منافع ملی دارای اهمیت اندک

- ۴-۱- ایجاد تعادل در تراز بازرگانی با سایر کشورها؛

پنجم

۲۶۲

- عنصری که برای تداوم موجودیت بشر ضروری بوده به طوری که صرف نظر کردن از آن غیرممکن است؛
- ۳- حفظ رفاه و تأمین آزادی مردم آمریکا از جمله شاخصهای لاینفک آمریکاییها بوده و از دهه ۱۹۴۰ بلا بعد تفسیری نکرده است؛
- ۴- ارتباط پیچیده‌ای بین مؤلفه‌های منافع ملی برقرار است به طوری که تهدید یکی، دیگری را تحت تأثیر قرار می‌دهد؛
- ۵- اصل منافع ملی از سیاستهای تأمین آنها و نیز شیوه پاسداری از آنها متمایز است؛
- ۶- منافع ملی هرکشوری با قدرت ملی آن ارتباط مستقیم دارد. هر کشوری باید سلسله اقدامات خود را مناسب با امکانات خود هماهنگ نماید و گرنه مایوس خواهد شد؛
- ۷- منافع ملی، لزوماً همان نیست که دولتها، علناً اعلام می‌کنند. چرا که بسیاری از دولتها و افکار عمومی آگاه به منافع ملی نیستند؛
- ۸- منافع ملی یک هسته مرکزی دارد و پس از آن لایه‌های متعدد استراتژیک شکل گرفته‌اند که هدفشان در عین تأمین منافع ملی دیگر، تأمین هدف اولیه است. مانند تشکیل ناتو توسط آمریکا که ضمن قراردادن کشورهای غربی در یک صفت واحد، در عدد منافع ملی آمریکا به شمار می‌آید، چون این کشور با استفاده از ناتو می‌تواند خشونت را کنترل و استیلاخ آمریکا در اروپا و سایر نقاط دنیا را تأمین نماید؛
- ۹- منافع ملی متمایز از اقداماتی است که یک کشور آماده انجام آن است. به عنوان مثال برخی
- رویدادها مانند جنگ داخلی یوگسلاوی در عدد منافع ملی آمریکا نبود. منافع ملی به چیزی اطلاق می‌شود که در صورت به خطرافتادن آن چیز، آمریکا به هر شیوه ممکن و حتی به صورت یک جانبه روانه دفاع از آن می‌شود؛
- ۱۰- در اغلب موارد تقسیم سلسله مراتی منافع ملی، صوری و تشریفاتی است. بعضًا ممکن است بنابه دلایل اولویت منافع، دگرگون شود؛
- ۱۱- بین منافع ملی و ارزشها رابطه‌ای دائمی و پیچیده وجود دارد. همان‌گونه که کیسینجر هم در کتاب ۹۰۰ صفحه‌ای خود یعنی «دیپلماسی» بیان داشته سیاست خارجی و منافع ملی آمریکا همواره بین ایده‌الیسم و رئالیسم در نوسان است.
- ۶- چالش‌های فراروی آمریکا در دهه اول قرن ۲۱**
- بخش دیگر «منافع ملی آمریکا» به بررسی تنگکاه‌ها و معضلات امنیتی آمریکا در ده سال آینده می‌پردازد. روش بررسی این معضلات امنیتی در نوع خود قابل توجه است. آنان بدون اینکه از فلسفه، توهם و آرزو سخن بگویند و اسیر غرض شخصی، حزبی و فکری شوند، ابتدا مناطق مختلف دنیا را به پنج منطقه کلان زیر تقسیم کرده‌اند:
- ۱- چین، ژاپن و آسیای شرقی؛ ۲- روسیه؛
  - ۳- اروپا و ناتو؛ ۴- خاورمیانه؛ ۵- سایر کشورهای غربی.
- تقسیم‌بندی بعدی تفکیک موضوعی چالش‌های پیش روی آمریکاست. بر این اساس

سلاحهای کشتار جمعی که بتواند منافع آمریکا را تهدید کند.

۲- منافع ملی بسیار مهم آمریکا که نسبت به منافع حیاتی وزن کمتری دارند عبارت اند از:

- ممانعت از ظهور یک کشور هژمون در خاورمیانه؛

- تداوم و توفیق فرایند صلح اعراب اسرائیل؛

- حفظ روابط حسنۀ آمریکا با قدرتهای منطقه‌ای که طرفدار غرب هستند. (pro-western)

- مقابله با تروریسم در منطقه.

۳- منافع ملی مهم آمریکا که نقش نسبتاً مهمی در تأمین منافع آمریکا دارند عبارت اند از: رعایت حقوق بشر و حمایت از دولتهای معبدل منطقه.

این قبیل تقسیم‌بندیها در مورد موضوعات مهم رتبه‌بندی شده‌اند. به عنوان نمونه در مورد سلاحهای کشتار جمعی، منافع ملی، حیاتی، بسیار مهم و مهم آمریکا طبقه‌بندی گردیده و سیاست‌گذار امنیتی با مطالعه اولویتها با احتیاط کمتر و اطمینان بیشتر می‌تواند نسبت به تنظیم رفتار سیاست خارجی خود مبادرت ورزد.

مالحظه در اولویتهای سیاست خارجی آمریکا نشان می‌دهد که ایران از کد استراتژیک معتبری برخوردار است اما استفاده از این جایگاه منوط

به شناخت رفتار دیگران و جلوگیری از اسیر شدن در اعتبار استراتژیک و رئوپلیتیک است. به عبارت دیگر، اجرایی کردن و منطقی نمودن کد استراتژیک، اهمیتش کمتر از خود جایگاه نیست و این مهم به دست نمی‌آید مگر با تنظیم

رویکرد بی‌طرفانه، دقیق و دوراندیشانه.

مهم‌ترین موضوعات مناقشه برانگیز آمریکا طی دهه اول قرن حاضر عبارت اند از:

- سلاحهای هسته‌ای و آینده آن در جهان؛

- تکثیر سلاحهای کشتار دسته جمعی؛

- تروریسم، جنایات بین‌المللی و قاچاق (سلاح، مخدوش و انسان)؛

- تجارت و سرمایه‌گذاری جهانی؛

- فن‌آوری اطلاعاتی و ماهواره‌ای؛

- محیط زیست.

گام بعدی در طراحی منافع ملی و طرق تأمین آن عبارت است از تعریف منافع حیاتی، منافع خیلی مهم، منافع کمتر مهم آمریکا در رابطه با هر کدام از مناطق پیش گفته. به عنوان نمونه اعضای کمیسیون، تاحدودی به دور از حب و بعض، نوع تهدیدات معطوف به منافع ملی آمریکا را که از ناحیه کشورهای خاورمیانه متوجه این کشور می‌شود، معین نموده و ابزارهای مقابله را بر اساس وزن تهدید تدارک دیده‌اند. شیوه تحلیل کمیسیون در مورد خاورمیانه به قرار زیر جمع‌بندی شده است:

۷- وزن خاورمیانه در تأمین یا تهدید

منافع ملی آمریکا

۱- منافع ملی حیاتی آمریکا در خاورمیانه که بیشترین وزن را در سیاست‌گذاری خارجی این کشور دارند عبارت اند از:

- بقای اسرائیل به عنوان کشوری دولتی آزاد؛

- تضمین جریان انرژی به بازار آزاد؛

- جلوگیری از دستیابی دولتهای منطقه به

سیانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

آیا لفکوی و لغتشیان، یا پرس، هدایت ناکارجنه، امکان‌ذیر است؟^{۱۰}

محمدحسین ملایری

اشاره

✓ «وقتی پاره میت می گفت هستی، هست و نیستی، نیست، باتفاق موافقه بود. دنیای منطقی، ناسازگون است و به واقع در همین منطقی که مبتنی بر اوصاف اشیاء نا-انسان است، اصول منطق، سست و بی اعتبار است در منطق صوری، فرض بر جهانی بودن قوانین، قابل آموزش بودن و کاربردی بودن آنهاست. برای منطقیان، قاعده، اجزاء لازم را برای معنی داری بین موضوعهای ارائه می دهد، در حالی که منطق «صوری» نه کافی است، نه حاکم است و نه سودمند. حوزه‌ی منطق، حوزه‌ی بازنما/حساب‌گرانه است؛ فیلسوفان تحلیلی اند که روابط بین موضوع و محمول را بینان علم و فلسفه می دانند. چنین روابطی -حتی اگر درست هم باشد. باطنده. هایدگر با طرح این دیدگاه، ناسازگاری دیدگاه خود را با منطق سنتی -که به زعم او منبع از نسبت مابعدالطبیعه است- عیان می سازد. در ظاهر، این دیدگاه با آرای ویتگشتاین سازگار نیست یا حداقل می توان گفت که یک نقطه تفاوتی بین ویتگشتاین و هایدگر وجود دارد و آن اینکه ویتگشتاین، پایه منطق را سست و بی اعتبار نمی داند، در حالی هایدگر همین جهان منطقی را واحد تفاضل دانسته و بی اعتبار می شناسد. اما آیا برغم این تفاوت، بین این در زمینه مذکور هم سویهای وجود دارد؟ پوزیتیویستها، دیدگاه‌های ویتگشتاین را حمل بر همسوی او با خود نمودند، اما او بعداً توضیح داد که گزاره‌های فلسفی، غلط نیستند، بلکه مهمان اند. قضایای متأفیزیکی، دینی و هنری همگی به قلمرو امر رازورانه تعلق دارند و درباره آنها نیز توان گفت، بلکه فقط می توان نشان داد. ویتگشتاین ناگزیر شدنکه گویهای راسل رادرباره «قراتکاتوس» با این عبارت پاسخ گوید که: «من متأسفلم که شما واقعاً ادعای اصلی مرادرنیافته اید».

یاسپرس با طرح بحث حد علم، قرابتهای با دو دیدگاه فوق پیدا کرد. او معتقد بود که: اولاً؛ خرد و هستی در زرفاییکی است، بنابراین خرد به شوق خاستگاه خویش، از همه چگونگیهای محدود می کنند تا همه واقعیت‌های جزئی و جهان را به سان (رمزی) از خاستگاه آن سورونده (خدایا امر متعالی) بشناسد. ثانیاً؛ رمزهایی که خاستگاه آن سورونده را تشان می دهند عبارتند از: طبیعت، اسطوره‌ی ادیان و نظامهای فلسفی، تاریخ و شخصیت‌ها، انسان و شکست و ثالثاً؛ هستی انسان و جهان چون کل نیز نشناختنی است. آنچه شناختنی است، حد علم است و بازیان خرد قابل فهمیدن است. آنچه علماً به آن دست می بانند نه ذات موضوعهای بلکه روابط بین آنهاست. بنابراین خطاست که دانستن چیزهایی درباره بخششی از جهان را شناخت جهان پنداریم. مک کواری معتقد است که یاسپرس تحت تأثیر عارفان آسیایی بوده است. (یاسپرس هنگام مثال زدن از تفکری که از رمزها فراتر می رود، به وصف عمارت بودایی بورو بودور Buddor Baro (جاوه) می پردازد و می گوید: این عمارت، تجسمی تکان دهنده از تفکر بودایی را ترکیب می کند که از هر رمزی فراتر می رود) از سوی دیگر ناگارجونه (فیلسوف شهری بودایی و پایه گذار مکتب مادیسمیکه) معتقد است که: اولاً؛ عناصر، نسی و بی بودند، وحدت، تکریت، بقاء، فناء که به طفیل اشیاء و عناصر ظهور می بانند، به همان سان غیرواقعی اند و ثالثاً؛ اگر هستی فی نفسه رامنکر شویم، هستی بالغیر نیز نمی تواند بود. پس اشیاء، مظاہر غیرواقعی و بی بودند (ثیبت)، ظاهر آرای ناگارجونه، به نیهیلسن منتظر می گردد. چنین به نظر می رسد که ناگارجونه نیز بارد منطق سنتی (مانند هایدگر) باب هر گونه استدلال را بروی خود بسته است. در حالی که تهیت ناگارجونه، شاره دارد به نوعی واقعیت نامتناهی که درای مقولات عینی و ذهنی و برقرار هستی و نیستی است. این واقعیت، منزه از صفات ثبویه و سلبیه و بری از واقعیت‌های نسی است و تنها به طریق نفی و سلب، تعریف شدنی است. سیمها و یاسپرس معتقدند که: منطق سنتی، وسیله‌ای است در دست ناگارجونه، تابه کمک آن به واقعیت مطلق برسد.

مقاله «آیا گفتوگوی ویتگشتاین، یاسپرس، هایدگر و ناگارجونه امکان پذیر است؟» می کوشد تا با کندو کاو در آرای فرق، تحقیق حول پرسش مورد اشاره را به انجام برساند.